

polovici petnajstega veka, ko je huda kuga po slov. Štajarju zelo davila in se je češčenje sv. Barbare tudi po naših krajih zelo širiti začelo.

Tej kapelici je omenjeni grof Jurij Friderik Sauer oskrbel l. 1667, tri nove zvonove v zahvalo, da je Bog po priprošnji sv. Barbare njega in njegove ljudi obvaroval kuge, ki je l. 1664 v Ptujski okolici precej hudo razsajala. Velikemu je dal napraviti sledeči napis:

„Barbara, non video, cur possis Barbara dici: Sed qui te genuit, barbarus ille fuit“.

Ovi zvonovi, ki so blizo 150 let hvalo blagodušnega grofa po Halozah oznanjevali, bili so početkom sedanjega veka preliti.

Tudi sedanja, še dokaj lepa, le nekoliko prenizka cerkev sv. Barbare je lep spominek hvaležnosti, katerega je grof Jurij Friderik Sauer s soprogo svojo Marijo Barbaro v čast sv. Barbari postavil. Ne da se sicer na tanko določiti, kedaj da je bila ova cerkev postavljena, a toliko je gotovo, da se je to zgodilo po hudi kugi, ki je v letih 1680—1683 tudi po Halozah grozno davila (Dalje prih.)

C. kr. zavod za višjo vzgojo duhovnikov na Dunaji.

(Dalje.)

V. Leta 1852 postal je c. kr. dvorni župnik in peti glavni predstojnik temu zavodu Olomuški profesor bogoslovja dr. Janez Kutschker. Ko je obveljala pogodba, „konkordat“ imenovana, katero sta papež Pij IX. in naš svetli cesar Franc Jožef I. sv. cerkvi, kakor državi v blagor sklenila dne 18. avgusta l. 1855, spisal je c. kr. dvorni župnik Kutschker 5 debelih knjig o „zakonskem pravu sv. katoliške cerkve“. To cerkveno pravo je novega leta den 1857 tudi pri nas po vsem obveljalo, kakor od nekedaj velja povsodi, kjer se sv. kat. cerkev in njene postave spoštujejo in spolnjujejo. Leta 1857 pa je postal Kutschker c. kr. dvorni svetovalec v ministerstvu za bogočastje in poduk, l. 1862 pa pomožni škof Dunajski. Ko je l. 1876. umrl „oče“ že omenjenega „konkordata“, kardinal Rauscher na Dunaji, postal je tadanji pomožni škof Kutschker metropolit ali knezonadškof Dunajski. Drugo leto (1877) zboroval je od 30. aprila do 3. maja prvi shod avstrijskih katoličanov na Dunaji; knezo-nadškof Dunajski Janez Rudolf (Kutschker) bil mu je pokrovitelj. Zadnji den zborovanja poprijel je on dvakrat za besedo. O poludne govoril je o nujni potrebi, zopet vpeljati „versko šolo“, na večer, pri sklepu l. katoliškega shoda, hotel je pokazati, kako da je ves svet razdeljen v dva tabora, v katerih enem nahajajo se prijatelji, v drugem pa nasprotniki sv. cerkve. Prepričevalno je dokazoval, da nam je sv. dolžnost, pridružiti se družbi prijateljev sv. cerkve ter

ž njimi bojevati se za pravice sv. cerkve. Oba govora bila sta z velikim navdušenjem in odobravanjem vsprejeta. Kmalu po sklepu tega katol. shoda postal je Kutschker kardinal sv. rimske cerkve ter je umrl vže l. 1880 na Dunaji, 70 let star.

VI. Našim bogoslovcem enako dobro znan je šesti nadravnatelj v tem zavodu, bivši profesor dogmatike na Dunajski visoki šoli dr. Jovan Schwetz. Prav težko se je ločil od toliko mu priljubljenega doma, ko je postal leta 1876 prošt ali prepozit preslavnemu kapitolu metropolitnemu na Dunaji. Rojen l. 1803 šteje toraj vže nad 85 let.

VII. Sedanji sedmi glavni predstojnik temu ustavu je c. kr. dvorni župnik dr. Lavrencij Mayer, mož, ki ne šteje mnogo nad 60 let, a dosegel je od sv. Očeta, kakor od svetlega cesarja najodličnejša odlikovanja za raznovrstne zasluge svoje.

To leto čaka ga preiminitno pravilo pripravljati namreč na vreden prejem zakramenta sv. zakona najmlajšo hčer našega presvetlega cesarja, nadvojvodinjo Marijo Valerije in njenega svetlega ženina, nadvojvoda Franca Salvatorja.*) Prav tisti den, ko bi bili imeli na cesarskem dvoru z dvornim obedom pokrepčati na sv. biljo 1888 sklenjeno zaroko nadvojvodinje Marije Valerije, hiteli so c. kr. dvorni župnik dr. Mayer z Dunaja v Meyerling po zemeljske ostanke preminolega nevestinega edinega brata, nadvojvoda cesarjeviča Rudolfa. Kako jim je moralo srce krvaveti pri takem pretresljivem prizoru! Da sta veselje in žalost v človeškem življenju tako blizo drug drugega, celo na — cesarskem dvoru! (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Savinjske doline. (Grozni udarec), kateri je zadel presvitlo cesarsko hišo našo, kateri je zadel celo avstrijsko ljudstvo; pretresel je tudi naše ljudstvo v Savinjski dolini. Že v sredo popoldne objavil je brzobjav iz Dunaja to grozno nesrečo. In nihče je ni verjel. Kdo tudi! Saj je tako nepričakovano, tako nevedoma vse prišlo, da še dones, v petek, skoraj da ne moremo verjeti in eden ovega poprašujemo; prijatelj, je-li resnica? Jeli, da ne, oj reci, da ne! Oh pa le preveč je resnica; da bi ne bilo tako! Tukaj je vse poparjeno; vse ljudstvo neizrečeno žalostno. Videl sem može, da so jim

*) Po svojej materi je ta ženin v bližnji zlahti s „častljivo“ Marijo Kristino, kraljico Siciljansko, svakinjo našega pokojnega cesarja Ferdinanda Dobrotljivega, katera bode gotovo še svetnicam slovesno pristeta. Po svojem očetu pa izbaja ženin iz „hiše“ Velikih vojvodov Toskanskih, katero je ustanovil nadvojvoda Ferdinand, brat pokojnega cesarja Franca I., oziroma njuni dedec, cesar Franc Lotariški, soproj slovite cesarice Marije Terezije, oče cesarja Jožefa II. in njegovega brata cesarja Leopolda II.

dr. Hrašovec, odvetnik v Slov. Gradci 5 fl., M. Novak, c. kr. sodnik v Kostanjevici 5 fl., Jezovšek, notarski kandidat v Celji, (kupon v vrednosti 1,50) 1 fl. 50 kr., dr. Gustav Ipavc, župan v Št. Jurji ob j. ž. 5 fl. 63 kr., Vincenc Plaskan, župnik v Zibiki 6 fl. 75 kr., Prevzvišeni g. knezoškof Jakob Maksimilijan za januar 4 fl., Okrajni zastop Vranski 10 fl., Ivan Modic, župnik na Prihovi pri Konjicah 5 fl., dr. Albin Poznik, c. kr. notar v Rudolfovem 2 fl., Tomaž Canjkar, c. kr. okrajni pristav na Laškem 2 fl., Matija Sternad, župnik v Ljubnem 5 fl., Mat. Gril, koncipijent v Postojni za januar in februar 1 fl., Andrej Urek župnik na Polzeli 5 fl., Kristin Krišpinovič nad Laškim 2 fl., Josip Zelenik, odgojitelj na Dunaji 10 fl., Julij Žigan, na Polzeli 5 fl., Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu 40 fl., Posojilnica Laška (Spar- und Vorschusskasse Tüffer) po g. Veršec-u za ugodno pritožbo 30 fl., Franc Hrastel župnik v Fibnici 3 fl., Jurij Žmave župnik v Remšniku 2 fl., Krispinovič župnik zopet 2 fl., dr. Gelingheim, c. kr. okrož. zod. pristav 5 fl., Maks Veršec, stava z g. dr. Gelingheimom 2 fl., Lovro Vošnjak, župnik Št. Jur. juž. ž. 57 fl., Vsem blagim dariteljem presrčna zahvala v imenu naše mladine in prosimo še daljnih milodarov.

Makso Veršec l. r. Mihael Vošnjak l. r.
blagajnik predsednik.

Z Murskega polja. (Pozor!) Poleg drugih klatažev, katerih imamo brž vsaki teden več in kateri so pošteni ljudem zlasti ob veliki cesti bivajočim velika nadloga, klata se po Murskem polju in Ščavniški dolini močen človek, ki je v zadnjem času blizo vse tukajšnje gospode župnike opeharil, češ, da je dekanov hlapec in se pelje v Radgono po to ali ono, pa je premalo denarja s seboj dobil. Pri drugih ljudeh pa se izdaja za hlapca premožnejših Ljutomerskih tržanov, pri katerih je res nekdanj služil, zdaj pa se že dolgo klata brez službe in dela, kedar ni zaprt. Ker je tukaj zdaj že znan, bode se morebiti v sosedne kraje podal in ondi svoje nepošteno rokoyonjaštvo nadaljeval. Zato opozorujemo na nj, da še ne bi drugod ljudi vkanjeval. Sploh pa se naj nepoznanim ljudem, ki brez denarja potujejo, nič ne veruje, ampak pove, da kdor nima denarja, naj domá ostane. Kdor rad pošteno dela, bode lahko dobil službo ali delo in mu ne bo treba potovati, kdor pa neče delati, ni vreden podpore; saj imamo itak poštenih siromakov dovolj, katere moramo podpirati. Najboljše bi bilo, ko bi take ptice redarji polovili in v posilne delavnice spravili, ali pa bi naj država poiskala kakšnji kraj, kamor bi takšnje ljudi pošiljali, da bi se radi z delom svojih rok redili, drugače s časoma pred njimi ne bo obstati. Ti ljudje se naših ječ in kajh nič ne bojijo, ampak samo dela. Ko bi jih silili

delati, bi jih najbolj kaznjevali in ob enem jim pomagali.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Naravno je, da v taki nesreči, kakor je zadela naše cesarstvo — o smrti cesarjeviča miruje politika. Drž. zbor je imel ravno svojo prvo sejo, ko je prišla strašna novica na Dunaj; brž pa jo je predsednik k malu sklenil, ko je izvedel, da je resnica. Druga seja še bode le v četrtek, torej dnes ob 6ih zvečer. — Na Dunaj so prišli iz Belgije kralj in kraljica pa kraljevič, od drugih dvorov pa ni nihče prišel, ker so svitli cesar tako želeli. Kakor se sliši, pójde cesaričinjadova s svojimi stariši, toda povrne se čez nekaj časa na Dunaj. — Štajarski nemški konservativci z novo šolo niso zadovoljni, najbolj za to ne, ker je predraga in — predolga. Šest let se jim zdi, da je otroku dovolj šole, če je dobra. Taka sodba je sploh pri nemških kmetih in v Kirchbergu je tamošnje pol. društvo na novo poslalo prošnjo do vlade za krajšo šolo. — Baron Hock, vodja koroških nemških liberalcev ne more strpeti več tega, da še grof Taaffe in njegovi tovariši ne ležé na tleh. Po njegovih mislih je bil velik greh, da niso vsi nemški poslanci glasovali zoper novo vojaško postavo. Ko bi bili to storili, na tleh bil bi sedaj grof Taaffe in ne mara, če ne kje baron Hock na njegovem mestu! — Na Kranjskem imajo ljudje, posebno na Dolenjskem ošepnice; le-te pa so tako hude, da je n. pr. v Leskovic izmed 67 bolnikov umrlo jih 60. — Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je podaril nek starček 50 gold. Se ve, da bi družba še več tacih dobrotnikov rada. Naj jih le dobode! — Za mestni zastop v Gorici bode letos volitve in sicer v kakor se čuje, že v meseci marciji. — V Čepovanu na Primorji imajo kat. pol. društvo, staro je ono že 10 let in živi še krepko. Škoda, da nima veliko vrstnic, vsaj tako krepkih ne. Pri nas živi še kolikor toliko dvoje, troje enacih društev. — V Greti pri Trstu snujó si rodoljubi podružnico sv. Cirila in Metoda. Bog daj srečo! — V Trstu še niso bile volitve v mestni zastop, toda vprašanje gre že sedaj po mestu: kdo naj bode župan? No, na dosedanjem imajo po takem že dovolj. — V Pešti so bili dijaki hudo razgrajali zoper ministra Tisza za to, ker je zagovarjal novo vojaško postavo in bati se je bilo, da ne bode konec tega brez sile. Madjar sme veliko, toda tako razsajanje je bilo že tudi madjarski vladi preveč. — Poljaki so sila veseli knežje časti, katero je prejel škof v Krakovem in pravi se, da jim gre vsled tega greben višje, češ da dobodo še v svojem času tudi svoje kraljestvo. No to bode pa že težko.